
**Основна школа
„Прва основна школа краља Петра II ” Ужице**

ПРИПРЕМНИ ПРЕДШКОЛСКИ ПРОГРАМ

Време трајања програма од 2022/2023. до 2025/2026. године

Стручно веће за припремни предшколски програм

САДРЖАЈ

1. Уводне напомене	3
2. ОПШТИ ПОДАЦИ О ШКОЛИ.....	4
2.1 Лична карта Основне школе „Прва основна школа краља Петра II”	4
2.2 Посебност ОШ „Прва основна школа краља Петра” :.....	4
2.3. Предност деце која похађају припремни предшколски програм у школи	5
2.4 Услови рада	5
3. ШКОЛА И ЊЕНО ОКРУЖЕЊЕ.....	6
4. ПРОГРАМ ПРИПРЕМНОГ ПРЕДШКОЛСКОГ ВАСПИТАЊА И ОБРАЗОВАЊА	7
4.1 Полазишта развијања припремног предшколског програма.....	7
4.2 Програмски модел реализације Припремног предшколског програма	8
4.3 Документовање дечијег учења и развоја	15
4.4 План реализације васпитно образовног рада у припремним предшколским групама	15
4.5 Посебни програми	17
4.6 Рад са децом са сметњама у развоју	19
5. САРАДЊА СА ПОРОДИЦОМ	20
6. САРАДЊА СА ЛОКАЛНОМ ЗАЈЕДНИЦОМ.....	21
7. ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ДЕЦЕ ОД ДИСКРИМИНАЦИЈЕ, НАСИЉА, ЗЛОСТАВЉАЊА И ЗАНЕМАРИВАЊА.....	22
8. ПРОГРАМ СТРУЧНОГ УСАВРШАВАЊА	23
9. ПЛАН САМОВРЕДНОВАЊА	23
10. ПРАЋЕЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ ОСТВАРИВАЊА ПРИПРЕМНОГ ПРЕДШКОЛСКОГ ПРОГРАМА ШКОЛЕ	24

1. Уводне напомене

Од школске 2006/2007. године припремне предшколске групе су у ланцу обавезног образовања.

ОШ „Прва основна школа краља Петра II” у Ужицу организује васпитно-образовни рад у припремним предшколским групама који се заснива на следећим документима:

Реформске иницијативе у области предшколског васпитања и образовања проистичу из Стратегије развоја система образовања (Службени гласник РС, бр. 108/129) и пратећег Акционог плана који у фокусу имају унапређивање доступности, квалитета и праведности предшколског васпитања и образовања.

Основе програма предшколског васпитања и образовања је документ који даје оквире и смернице. Његова примена је подржана кроз доношење пратећих нормативних аката, усклађивање одговарајућих правилника, стручних упутстава, водича и приручника.

Реформске иницијативе и имплементација нових Основа програма подржане су кроз подзаконску регулативу:

1) Правилник о стандардима компетенција за професију васпитача и његовог професионалног развоја („Службени гласник РС-Просветни гласник”, бр. 16/18 од 17. IX 2018. године)

2) Правилник о стандардима квалитета рада установе („Службени гласник РС-Просветни гласник”, бр. 14/18)

3) Правилник о вредновању квалитета рада установе („Службени гласник РС”, бр. 10/19 од 15. II 2019. године), примењује се почев од школске 2019/2020. године

4) Правилник о врсти, називу, садржају и изгледу образаца евиденција и јавних исправа и начину њиховог вођења, попуњавања и издавања у предшколској установи/школи која реализује припремни предшколски програм (ступио на снагу 12. IX 2019. године)

-У току је креирање апликације за електронско вођење педагошке документације

2. ОПШТИ ПОДАЦИ О ШКОЛИ

2.1 Лична карта Основне школе „Прва основна школа краља Петра II”

Основна школа „Прва основна школа краља Петра II” организује васпитно-образовни рад ученика основне школе у матичној школи у Ужицу и издвојеним одељењима у Стапарима и Качеру. Одељење у Стапарима је осморазредно, а у Качеру четвороразредно.

Основна школа „Прва основна школа краља Петра II” се налази на 50 метара од градског трга и заузима простор од 3000 м². Она се састоји од старе зграде, новог дела и приземне зграде. Стара зграда је саграђена 1884. године, надзидана је 1931. године. Приземна зграда у школском дворишту саграђена је 1969., а нови део зграде је завршен 1981. године. Наша школа има и два издвојена одељења у Качеру и Стапарима са још укупно 1294 м².

Васпитно образовни рад у припремном предшколским групама обављају васпитачи школе.

2.2 Посебност ОШ „Прва основна школа краља Петра” :

- зато што је најстарија школа у граду (саграђена је 1884. године);
- зато што то је носила име једног краља – Краља Петра II;
- зато што је носила име једног револуционара и народног хероја -Андреје Ђуровића
- зато што сада носи име које је имала и 1884. године, када је и основана
- зато што је остварила сарадњу са Заводом за заштиту здравља;
- зато што је то школа која има Орден заслуга за народ са сребрним крацима;
- зато што је то једина школа у Ужицу која има Вукову диплому, највеће признање које једна школа може да заслужи;
- зато што је наша школа прва „ паметна школа” у региону од укупно 15 школа у Србији;
- и зато што је то школа која има предшколске групе преко 50 година.

2.3. Предност деце која похађају припремни предшколски програм у школи

- деца се постепено навикавају на простор школе, тако да у први разред полазе у познатој средини;
- деца се упознају са животом, радом и правилима школе;
- психички се припремају за промене које настају поласком у школу;
- упознају учитеље и остале запослене у школи;
- упознају пут до школе;
- деца су у свакодневном контакту са ученицима школе, посећују часове првог разреда, имају заједничке активности са ученицима из продуженог боравка;
- укључена су у активности школе;
- заједничка средина и сарадња учитеља и васпитача омогућава учитељима праћење развоја и напредовања деце и пружа деци осећај сигурности.

На овај начин се деца постепено адаптирају на нову средину, живот у школи, наставнике и остале запослене у школи. У први разред ће поћи са већим бројем другова из припремне предшколске групе. То им олакшава сналажење у школи.

2.4 Услови рада

Припремно предшколске групе у матичној школи имају свој одвојен простор који чине две радне просторије, ходник, трпезарија и санитарни чвор са два тоалета прилагођена деци предшколског узраста. У матичној школи се налазе две радне просторије укупне површине 126m², у издвојеном одељењу Стапари та просторија има 32 m², а у издвојеном одељењу Качер 50 m².

Радне просторије су опремљене одговарајућим намештајем намењеним деци предшколског узраста (ниски столови, одговарајуће столице, ормани, ТВ и рачунар повезан са интернетом и пројектором.

Радне собе су уређене и опремљене играчкама и дидактичким материјалом.

Кадар у припремним предшколским групама је стручно заступљен (васпитачи-ВШ),. Запослени васпитачи су радници школе и раде по школском календару. Рад у предшколским групама у ИО се одвија у преподневној смени, а у матичној школи се одвија у две смене (седмична промена).

3. ШКОЛА И ЊЕНО ОКРУЖЕЊЕ

Основна школа „Прва основна школа краља Петра II” у Ужицу се налази у центру града. Њену ближу околину чине:

- Градски трг
- Народно позориште
- Градска библиотека
- Градска галерија
- Локановића кућа
- Градски музеј
- Пошта
- Градска плажа
- Велики парк
- Железничка и аутобуска станица
- Разноврсне занатске радионице
- Предшколска установа
- Две основне школе
- Дом за децу „Петар Радовановић“...

4. ПРОГРАМ ПРИПРЕМНОГ ПРЕДШКОЛСКОГ ВАСПИТАЊА И ОБРАЗОВАЊА

4.1 Полазишта развијања припремног предшколског програма

Припремни предшколски програм је део обавезног деветогодишњег образовања и остварује се у оквиру предшколског васпитања и образовања.

Трајање припремног предшколског програма у ОШ „Прва основна школа краља Петра II” у Ужицу реализује се у периоду од септембра до јуна (школска година).

Важно је напоменути да је припремни предшколски програм организован у ујичким основним школама преко 50 година и то са великим процентом обухвата деце пред полазак у школу. Овако дуго искуство је показало изузетно добре резултате у припремљености деце за полазак у школу, њиховој адаптацији школским условима рада и живљења, социјализацији и осећају припадности школској заједници. Деца се кроз рад и живот у припремној предшколској групи упознају са учитељима, наставницима, педагогом, директором, помоћним радницима, школским стоматологом, библиотекарима, старијим друговима ...Упознају и користе простор школе, учествују у свим школским активностима и тако без страха од непознатог, са радошћу полазе у први разред.

- Полазишта развијања припремног предшколског програма су :

- У концепцији васпитно–образовног рада, као динамичног, флексибилног, интерактивног, отвореног процеса у функцији развоја детета.
- У схватањима о детету, о игри, о учењу...
- У схватањима о улогама детета, одраслог, средине...
- У програмској оријентацији.
- У садржајима активности.
- У животном контексту.

- Циљ васпитно–образовног рада у оквиру припремног предшколског програма је да допринесе :

- целовитом развоју детета;
- развоју дечје способности;

- проширењу дечјег искуства;
- богаћењу дечјег сазнања о себи, другима и свету око себе, што све чини основ за наредне облике учења и укључивања у различите токове живота и рада.

●У години пред полазак у школу задаци васпитно–образовног рада су:

- подстицање осамостаљивања детета,
- пружање подршке физичком развоју.
- јачање социо–емоционалне компетенције,
- пружање подршке сазнајном развоју,
- неговање радозналости.
- подстицање креативности и уважавања индивидуалности.

4.2 Програмски модел реализације Припремног предшколског програма

Припремни предшколски програм Основне школе ”Прва основна школа краља Петра II” заснива се на Основама програма „Године узлета” , реализује се на српском језику.

Приоритетни задаци школе односиће се на обезбеђивање предуслова за квалитетну примену нових Основа програма предшколског васпитања и образовања и тимски рад на усклађивању реалне праксе са њима, и то кроз:

- креирање подстицајне физичке средине у предшколским групама која подржава дечју радозналост, омогућава истраживање, комуникацију и грађење односа са материјалима и другом децом и одраслима, ствара осећај припадности. Креирање подстицајног окружења односиће се, како на унутрашње просторе (собе, ходник и др.), тако и на спољашње (двориште, игралиште..)
- стварање подстицајне социјалне средине кроз могућности за међувршњачке интеракције, као и интеракције са другим одраслима и окружењем;
- стручно усавршавање усмерено је на подршку у разумевању документа Основа програма, дефинисање смерница за развијање реалног програма у предшколском васпитању и образовању, у складу са концепцијом, хоризонталну стручну размену и подршку васпитачима за квалитетнију имплементацију Основа програма „Године узлета”;

- ускалђивање програмских докумената школе са концепцијом Основа програма „Године узлета”
- самовредновање у оквиру области : физичка средина и професионална заједница учења;
- рад на грађењу партнерства са породицом деце, институцијама и радним организацијама у локалној заједници;

Основну делатност припремног предшколског програма чине три међусобно повезане функције: васпитно-образовна, социјална и здравствено-превентивна.

1. Задаци васпитно - образовног процеса

- подстицај холистичког развоја деце и учешће породице;
- грађење добробити детета;
- примену инклузивног приступа у раду;
- неговање креативности код деце кроз специфичне облике рада (групни и радионичарски);
- поштовање права деце;
- развијање тимског рада и јачање професионализма.

2. Задаци социјалног процеса

- обезбеђивање социјалне сигурности и стабилности породице;
- социјализација деце;
- уједначавање услова за раст и развој деце;
- заштита основних права детета - право на живот, опстанак и развој.

3. Задаци превентивно - здравствене заштите

- обезбеђивање свих услова за остваривање и унапређивање превентивне здравствене заштите;
- стварање услова за правилан психолошки развој деце;
- стварање услова за безбедност деце у групама;
- укључивање родитеља и локалне заједнице у здравствено-васпитни процес на плану информисања и промоције здравља.

- Напомена: део школског програма који се односи на иклузивно образовање, анекс је школског програма уколико постоји потреба за овом врстом подршке.

Полазећи од савремене концепције садржане у документу „Године узлета“ и теоријских поставки о детињству, учењу и развоју деце на раним узрастима, програм васпитно образовног рада са децом до поласка у школу ставља у фокус добробит детета, слику о детету као компетентном учеснику заједнице вршњака и одраслих као и грађење односа и проширивање искустава кроз заједничко учешће у развијању реалног програма. Програм повезује све аспекте живота у припремним групама чиме се остварује целовитост неге, васпитања и образовања.

Стога, на основу концепције Основа програма „Године узлета“ оствариваће се:

- реалан програм у групама
- програм рада са децом са сметњама у развоју и програм заштите деце од насиља, занемаривања и злостављања
- програм стручног усавршавања васпитача и стручних сарадника
- програм сарадње са породицом
- програм сарадње са локалном заједницом
- припрема ресурса, набавка материјала
- постављање критеријума за праћење остваривања програма

Основна полазишта за развијање реалног програма су разумевање детета као социјалног актера и компетентног учесника у сопственом учењу и живљењу и развијања заједнице праксе деце и одраслих у којој се граде и проширују искуства и подржава учење и развој детета. У том смисл, базирајући се на поменутој слици о детету, школа ће као приоритетни задатак у погледу развијања програма, поставити стварање услова за остваривање добробити, грађење односа и делање у различитим аспектима живота и рада у припремним групама.

Разумевајући добробит као вишедимензионални конструкт, програм рада обезбедиће услове да се дете, сада и овде у реалном програму осећа добро, срећно, остварено, да припада заједници вршњака и одраслих, проширује своја искуства и знања упознајући свет око себе да буде усклађено са правилима, нормама у свом окружењу и учествује као равноправни члан своје заједнице.

Подршка остваривању добробити реализоваће се поштовањем принципа реалног програма кроз који се остварују изнете поставке о односима, делању и контексту вртића дате у документу. Задатак ће бити да се, разумевајући принципе, стално преиспитује квалитет актуелне праксе како би се она ускладила и усагласила са концепцијом Основа програма.

Кораци кроз које ће се остваривати наведени приоритети током радне године су:

1. стварање подстицајне и изазовне средине за игру и учење деце
2. подршка грађењу односа у школи (међувршњачких, међу децом различитих узраста, са родитељима, другим одраслим из окружења)
3. грађењу културе заједништва
4. развијању тема и пројеката у функцији подршке добробити деце
5. рефлексiji васпитне праксе

Наведени кораци оствариваће се кроз пажљиво анализирање и разумевање основних поставки програма а посебно критеријума за организовање физичког окружења садржаног у документу „Године узлета“. Фокус ће бити на структурирању просторних целина у складу са Правилником о нормативу простора (феб. 2018.), у затвореним просторима школе и дворишта, игралишта и осталим отвореним површинама школе, којима се подржава континуитет у учењу и учешћу деце предшколског узраста. Током радне године стручно веће васпитача ће радити на следећим садржајима:

1. Анализа садржаја Нових основа - структура документа основне димензије, полазишта;
2. Анализа постојеће средине у односу на поставке дате у Основама програма „Године узлета“;
3. Прикупљање идеја за уређење средине које осликавају поставке дате у Новим основама, са интернета, из литературе, из праксе и др;
4. План акције - прве промене у средини и њихова тимска анализа - у појединачним васпитним и заједничким просторима;
5. Анализа извршених промена са аспекта подршке дејој добробити, делању и односима.

Начин остваривања поменутог плана зависиће од контекста конкретних група и активности које су они реализовали у претходном периоду у којем су се припремали за имплементацију Основа програма „Године узлета“.

Увођење промена у средњу за учење кроз коју се осликује слика о детету и начин на који се подржава добробит, васпитачи и стручни сарадници ће у реалном контексту предшколских група стално преиспитивати и тиме унапређивати односе која деца граде са својим физичким окружењем, вршњацима и одраслима у реалним ситуацијама делања. Посебно ће се обратити пажња и осмислити средина која садржи дефинисане просторне целине и материјале који свој деци једнако обезбеђују учешће, могућност да истражују и сарађују са другом децом и одраслима. Тиме би се одредила подршка осећају сигурности и континуитета што би олакшало боравак у првим данима у школи. Понудом разноврсних материјала неструктурираних и полуструктурираних, као и обезбеђивање простора за кретање игру и истраживање и интеракције деце у малим групама, стварали би се услови за учешће сваког детета и испољавање свих негових потенцијала. Поред физичке средине која им то омогућава, васпитачи ће градити односе кроз укљученост и њихово заједничко учешће у активностима са децом. Они ће настајати да одржавањем баланса између предвидивих и нових, изазовних ситуација за игру и учење обезбеде правовремену подршку деци и на тај начин развију осећај сигурности и припадања који су основни услови за остваривање добробити у реалном контексту предшколске групе.

Подршка у учењу и развоју оствариваће се кроз различите ситуације делања од којих је свака значајна уколико омогући да дете учи сопственим чињењем и учешћем у заједничким активностима са вршњацима и одраслима. Пошто се поменути приступ учењу остварује у различитим приликама у току дана, водиће се рачуна о флексибилној организацији активности у школи. Васпитач ће када је у питању временска организација, водити рачуна о следећем:

- о наизменичним периодима боравка на отвореном и у затвореним просторима школе, са обавезом свакодневног боравка напољу у различитим периодима дана;
- о времену када укључује различите материјале као и о томе на који начин их уводи;
- о времену када треба укључити неку другу особу (дете или одраслог) у истраживање са децом;

- о времену када треба отићи на неко друго место у окружењу како би се помогло развијање пројекта.

Дакле, за разлику од претходне праксе и углавном утврђених периода учења или слободне игре, временска димензија је флексибилна и биће везана за материјале, за излазак напоље тј, за простор и укључивање некога са стране како би се подржало учење и истраживање деце. То значи да је потребно обезбедити довољно времена деци да учествују у различитим свакодневним ситуацијама које су део њиховог животног контекста у школи као што су: игра, животно практичне активности и планиране ситуације учења.

Планиране ситуације учења засноване су на интегрираном приступу учењу полазећи од чињенице да тете учи кроз јединство доживљаја и искустава тј. на основу онога што доживљава и онога што ради. У реалном програму, планиране ситуације учења оствариваће се кроз развијање тема/пројеката са децом на нивоу група или више група заједно. Окосницу реалног програма чине принципи наведени у документу „Године узлета“. Васпитач започиње пројекат са децом имајући идеју или оквир на основу којег истражује различите изворе и промишља чиме би све могли да се баве и истражују у оквиру теме/пројекта. Водећи се различитим стратегијама васпитачи ће циклично планирати водећи рачуна о:

- опремању простора материјалима који су провокативни и инспиративни за истраживање у пројекту,
- начинима организовања активности у којима су видљиви принципи реалног програма,
- избору садржаја који су у функцији истраживања у оквиру тема и пројеката,
- начину свог учешћа у развијању пројекта,
- могућностима и приликама укључења деце из других група, породица и представника из локалне заједнице,
- местима у локалној заједници у којима деца могу да проширују своја искуства везана за тему/пројекат.

Да би се интегрисан приступ учењу кроз теме/пројекте имплементирао у реалне програме тимови васпитача и стручних сарадника ће постепено уводити промене кроз следеће кораке:

1. повезивање структуре физичког окружења са почетком рада на пројектима,

2. кораци у развијању пројекта кроз анализу документа Основа програма, примера из праксе и хоризонталне размене,
3. анализа одабраних пројеката развијаних у пракси кроз призму принципа у развијању реалног програма,
4. документација током рада на пројекту,
5. одабир примера пројеката за представљање родитељима и осталим заинтересованим који осликавају подршку дечијем учењу, односима и добробити.

Полазиште програма и теоријско вредносни постулати чине оквир кроз који васпитач обликује своје поступке, доноси одлуке, гради односе и предузима акције. Тај процес подржан је флексибилном организационом структуром предшколске групе, која омогућава да васпитач у различитим ситуацијама охрабрује иницијативе деце, настоји да разуме њихове идеје, претпоставке, осећања и доживљаје које интегрише у програм. Кроз континуирано разумевање консултовање деце васпитач ће уважавати дечију перспективу у програму и на тај начин обезбеђивати учешће и учење сваког детета. Својим понашањем моделоваће начине успостављања односа са другима, начина разумевање света и стваралачки приступ у активностима. Као пажљиви посматрач деце подупираће активности како би подржао учење и развој изнад датог нивоа знања и вештина. Кроз заједничку игру са децом, комуникацију и различите акције васпитач ће проналазити начине како да прошири активности и учење деце.

Током развијања програма, преузимајући различите поменуте улоге, васпитач ће створити:

- условима којима се доприноси и развоју диспозиција за целоживотно учење као што су отвореност, радозналост, отпорност (резилијентност), рефлексивност, истајност, поверење у себе и сопствене могућности и позитивни и лични и социјални идентитет;
- прилике да деца учешћем у пројектима упознају, истражују и преиспитују различита подручја људског сазнања и делања, различите продукте културе и начине грађења и изражавања;
- могућност и прилике да породице бирају, активно учествују у васпитању и образовању своје деце на јавном плану, да освесте своје латентне потребе и капацитете и развијају родитељске компетенције; могућности за коришћење ресурса локалне заједнице (школа, центри

културе, спорта и рекреације, отворени простори, друге институције локалне средине) као простора заједничког учешћа деце и одраслих у учењу и грађењу смисла, кроз дијалог и узајамну подршку; Условe за неговање културе у припремним групама: сарадња и колаборација, заједништво, демократичност и инклузивност, одговорност за континуирано учење и развој.

4.3 Документовање дечијег учења и развоја

Праћење и документовање биће у функцији пружања сталне подршке добробити детета, а оствариваће се на 2 нивоа:

1. праћење учења и развоја детета (документоваће се кроз дечји портфолио)
2. праћење развијања програма (документоваће се кроз пројектни портфолио)

Како је један од кључних корака у развијању програма стално преиспитивање сопствених знања и умења у циљу мењања сопствене праксе, квалитет реалног програма сагледаваће се на заједничким састанцима тимова васпитача и стручних сарадника цикличним ишчитавањем докумената у конкретном контексту школе и у оквиру тематских актива на нивоу школе. У циљу бољег размевања концепције, значајан процес је и стално враћање и процењивање остварености принципа реалног програма.

4.4 План реализације васпитно образовног рада у припремним предшколским групама

Припремни предшколски програм реализоваће се кроз процес увођења нових Основа програма у свим припремним групама. Иако није посебно издвојен као програмска целина, садржан је у документу кроз дефинисање општих циљева Основа програма а усмерен на развој диспозиција за учење и компетенција за целоживотно учење у складу са принципима развијања реалног програма у реалном контексту васпитно образовне праксе. Поред наведеног, у години пред полазак у школу постављени су следећи приоритети:

- да сва деца предшколског узраста, кроз подршку њиховој добробити, имају једнаке могућности за учење и развој.
- да деца развијају диспозције за целоживотно учење као што су: отвореност, радозналост, отпорност, рефлексивност, истрајност, поверење у себе и своје могућности и позитивни лични и социјални идентитет, чиме се постављају темељи развијања образовних компетенција.

За разлику од претходне праксе и остваривања 6 задатака ППП, задатак васпитача у новим Основама је да на индиректан начин утиче на општу припремљеност за школу, тако што ће обезбедити услове да заједно са децом трага за одговорима на питања која су пре свега смислена за дете и да кроз развијање пројеката унутар група омогући деци да заједно уче и напредују. Развијање реалног програма остварује се кроз интегрисан приступ и рад са децом на темама/пројектима са циљем да се истражује и трага на одговорима за питање/проблем који деца уочавају, при чему тражење решења за њих представља изазов, а решење им помаже да направе неку промену у свом животном окружењу. У развијању програма фокус васпитача је на стварању прилика за учење као интегрисаног искуства детета кроз оно што чини (делање) и доживљава (односи), а не према унапред испланираним појединачним активностима на основу аспекта развоја или образовних области и издвојеним садржајима подучавања. На тај начин се омогућава деци:

- да се баве оним што за њих има смисла, што их чуди и занима;
- развијају различите врсте ране писмености (језичке, математичке, визуелне), стварањем ситуација за њихово смислено коришћење;
- развијају кључне образовне компетенције за целоживотно учење: комуникација на матерњем језику, математичке, научне и технолошке компетенције, дигиталне, културолошку свест и изражавање, друштвене и грађанске компетенције, учење учења, иницијатива и предузетништво, комуникација на другом језику;
- да истражују различите изворе учења и подршке: различита места, институције, организације и појединци у локалној заједници, породици, друга деца и одрасли, штампани, дигитални и други извори;

- да се на различите начине и креативно изражавају (визуелно изражавање, грађење у простору, покрет и плес, изражавање гласом, певање, звук и музика, причање, драматизација, невербална комуникација...);
- користе говор у тумачењу својих мисли, доживљаја и да проширују своје разумевање смисла света кроз говорно изражавање,
- да уче истражујући.

У наредном периоду требало би више обратити пажњу на различите начине у развијању програма који у већој мери уважавају интересовања деце и базирати се на садржајима потеклим од деце, васпитача и родитеља заједно. У том смислу потребно је већу пажњу посветити хоризонталној размени као облику стручног усавршавања као прилици за заједничко промишљање и разумевања праксе кроз дијалог са колегама.

Васпитачи припремних предшколских група, учествоваће у осмишљавању и развијању програма заједно са децом и родитељима и евалуацији уведених промена кроз саморефлексију и дијалог са колегама. Током године, кроз учешће у раду стручног већа, у оквиру стручног усавршавања, бавиће се разумевањем различитих димензија програма који ће омогућити квалитетнију промену васпитно образовне праксе.

4.5 Посебни програми

У циљу што свестранијег развијања детета, у припремној предшколској групи Основне школе „Прве основне школе краља Петра II” реализују се:

1. Радионице из Приручника за подстицање дељења самопоштовања „ЈА”, аутори: Ибоја Гера и Љубица Дотлић

**Радионице из приручника за подстицање децјег самопоштовања
„ЈА”/Породични споменар/**

Циљеви :	Задачи	Садржај и активности
-подстицање индивидуалности, јединствености и различитости сваког појединог детета -стицање појма о себи (свом настанку, рођењу), о својим карактеристикама, односима са другим људима и њиховим односима према себи (породичним, пријатељским, формалним и др.), праћен осећањем сопствене прихваћености и значаја у склопу стварности у којој живе -изграђивање свести о сопственим мислима, осећањима, намерама, потребама, мотивима, жељама и свему осталом што представља унутрашњи свет детета -свест о физичком идентитету (изгледу, називима делова тела, њиховим функцијама и особинама, могућностима и сл.)	-да исказује поверење у способност детета да делује самостално, како би оно стекло осећање личног достојанства и изградило самопоштовање -да се кроз учешће у све сложенијим активностима обезбеди успех детета у њима, самопотврђивање и друштвено признање. Пружати му прилике да осећа и изражава задовољство својим постигнућима. -да се дечија позитивна слика о себи заснива на реалним чињеницама, захваљујући упознавању сопственог тела, својих емоционалних карактеристика и реакција, интелектуалних капацитета, способности за интеракцију са људима и стварима, начин на који га доживљавају други људи и сл. -да пружа детету љубазност, разумевање и подршку и ствара ситуације у којима оно може да се добро осећа и	1.Моје име, презиме и надимак 2.Моје тело -Отисци и исцртавање дланова -отисак прста под лупом -мој и дланови моје породице- анализирање и упоређивање -моје и очи моје породице -очи у очи-очи мога друга -породична слика -на кога личим 3.Моја осећања -како се осећам кад ме руке мојих најближих...(милују, грле, воде преко улице, гурају, туку) -ја сам главни јунак приче 4.Моје порекло -како сам дошао на свет -шта је било пре мог рођења -ја као мала беба -моје сестре-моја браћа... -ко је све морао да се роди да бих се ја родио (породично стабло) -један дан у животу моје породице -породични ручак -наша кућа -породични грб

Припремни предшколски програм

-сигурност и поверење у своје снаге и могућности разумевања у свету око себе, као и осећање да му је тај свет наклоњен и отворен за њега -поседовање здравог појма о себи- да дете цени сопствене идеје, осећа наклоност према себи и другим људима	опушта, ствара код њега осећање сигурности, прихваћености и задовољства.	
План реализације: током целе године		

4.6 Рад са децом са сметњама у развоју

Рад са децом са сметњама у развоју реализује се у оквиру редовних припремних предшколских група, а заснива се на пружању додатне подршке детету и подстицању позитивног става свих запослених у школи, деце и родитеља.

Васпитач и стручни сарадник прате развој и напредовање детета у току активности и развоја вештина, социјалног развоја, развоја комуникације и самосталности. Уколико се у току праћења утврди да дете не остварује очекиване исходе образовања и васпитања, приступа се прикупљању података, ради формирања неопходне документације за пружање одговарајуће подршке у образовању и васпитању. Идентификују се приоритне области и потреба за подршком – процењује се у ком домену, области треба најпре пружити подршку и тако се добијају приоритети који су предуслов за напредовање и у другим доменима тј. активностима.

5. САРАДЊА СА ПОРОДИЦОМ

У наредним годинама, у припремним предшколским групама, сарадња са породицом ће се све више развијати у смеру партнерства: кроз узајамно поверење и поштовање, уважавање перспективе друге стране кроз отворену комуникацију и дијалог, препознавање и уважавање доприноса обе стране, заједничко доношење одлука и спремност на компромис. То подразумева пре свега:

- да је школа место где се емитује добродошлица за породицу,
- да је породица је упозната са концепцијом програма,
- да се кроз дијалог са породицом изналазе различити начини укључивања исте (члан савета родитеља, волонтер, учесник у непосредним активностима са децом...),
- да су деца су питана на који начин би желела да њихови родитељи учествују у школи и да се то поштује,
- да су родитељи питани шта је важно за њихову децу и њих и да се уважавају њихове потребе,
- да се родитељи позивају да учествују у појединим активностима и при томе имају подршку других родитеља и васпитача,
- да родитељи учествују у активностима као што су излети, културне манифестације... где се граде односи између породица и практичара,
- да се стварају могућности да родитељи сваког дана у различито време разговарају са васпитачем о свом детету,
- да програм уважава различитост породице,
- да се учешће родитеља документује.

Највећа ефикасност у остваривању циљева ППП може се очекивати само када се утицај предшколске групе и породице међусобно допуњују и потпомажу. Потребно је да укључивање родитеља буде добровољно, активно и да почива на разумевању и узајамном поштовању а све у интересу детета, његовог развоја и напретка.

Подршка породице у процесу припреме детета за полазак у школу одвија се на разне начине: путем родитељских састанака, осмишљених радионица, анкета,

индивидуалних разговора, паноа за обавештавања, понудом стручне литературе и часописа за родитеље, заједничких акција, укључивањем у јавне догађаје итд.

6. САРАДЊА СА ЛОКАЛНОМ ЗАЈЕДНИЦОМ

Одрастајући, дете се интересује за своје непосредно окружење и различите доживљаје које му оно пружа. Управо из тог разлога, у наредном периоду, наше предшколске групе ће се све више отворати ка заједници, тако да ће деца имати више могућности да учествују у различитим манифестацијама, као и да уче у непосредном окружењу.

Повезивање предшколских група и заједнице огледаће се кроз следеће облике:

- отворени простори у заједници (тргови, шеталишта, зелене површине...), спортски клубови, културне институције, користе се за реализацију различитих активности;
- деца, васпитачи и чланови породице учествују у дешавањима у локалној заједници, градећи заједницу која учи;
- са друге стране, у школи се организују манифестације у којима учествују чланови локалне заједнице;
- привредне и друге организације из локалне заједнице учествују у активностима школе, финансирању појединих активности, опремању и обезбеђивању ресурса неопходних за различите активности и школе;
- информације о делатности предшколских група при школи су видљиве и доступне у локалној заједници;
- повезани су са другим удружењима родитеља и истовремено помаже родитељима, повезивање са програмима у заједници који су неопходни породици;
- сарађују са школама и вртићима у локалној заједници на различитим нивоима;
- повезивање са локалном заједницом се документује.

Статут ОШ допуњен је анексом о проширеној делатности тј. остваривање припремног предшколског програма што значи укључивање припремних предшколских група у целокупан васпитно – образовни рад школе.

Учешће васпитача у стручним органима, избор представника у Савет родитеља.

7. ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ДЕЦЕ ОД ДИСКРИМИНАЦИЈЕ, НАСИЉА, ЗЛОСТАВЉАЊА И ЗАНЕМАРИВАЊА

Програм заштите деце од дискриминације, насиља, занемаривања и злостављања, спроводи се у школи у циљу стварања услова за безбедно одрастање и заштиту деце кроз: стварање ненасилног и подстицајног окружења за живот и учење деце, као и кроз подршку развоју социјалних компетенција деце, прихватања различитости, толеранције и заједништва. Садржаји су усклађени и чине саставни део редовних програма рада и пројеката који се реализују у предшколским групама, планираним облицима сарадње са родитељима и непознатим окружењем. Програм превенције насиља у школи осмишљава се и остварује на нивоу школе и појединачних предшколских група.

Полазишта за израду Програма су:

- документ Министарство просвете: Посебни протокол за заштиту деце од насиља, злостављања и занемаривања; Приручник за примену Посебног протокола за заштиту деце од насиља, злостављања и занемаривања у образовно васпитним установама; Правилник о поступању образовне установе у случају сумње или утврђеног дискриминаторног понашања и вређања угледа, части или достојанства личности,
- документа на нивоу школе за заштиту деце од насиља, злостављања и занемаривања којим се операционализује рад тимова, мере превенције и интервенције у случају појаве насиља или сумње на исто,
- резултати самовредновања рада школе,
- евалуација прошлогодишње реализације Програма заштите деце од насиља, злостављања и занемаривања на нивоу тима школе.

Заштита деце од насиља је процес у коме учествују сви запослени, деца, родитељи/старатељи и локална заједница. Носиоци Програма су Тим за заштиту деце од дискриминације, насиља, занемаривања и злостављања на нивоу школе.

8. ПРОГРАМ СТРУЧНОГ УСАВРШАВАЊА

У складу са променама савремене васпитне праксе и законским документима, пре свега новим Основама програма „Године узлета“ полазишта за израду Програма стручног усавршавања чине:

- Правилник о сталном стручном усавршавању и стицању звања наставника, васпитача и стручних сарадника;
- Школски програм и Годишњи план .;
- Испитивања професионалних потреба васпитача о темама за које су заинтересовани и за које сматрају да би унапредиле њихове професионалне компетенције.

Програм стручног усавршавања усмерен је на подршку у разумевању документа нових Основа програма и дефинисање смерница за развијање реалног програма у предшколским групама у складу са концепцијом. Циљ је да се кроз интерно стручно усавршавање на нивоу школе обезбеде механизми хоризонталне размене и подршке васпитачима за квалитетнију имплементацију Основа програма. Из тог разлога у складу са законским документима, стручно усавршавање организоваће се:

- у оквиру Установе - кроз рад Васпитно образовних већа, стручних актива, семинара и предавања;
- ван Установе - учешће на стручним сусретима у организацији струковних удружења, конгресима, симпозијумима, семинарима...
- обезбеђивање стручне литературе.

Да би се обезбедила квалитетна хоризонтална размена између предшколских група, планирано је стручно усавршавање на нивоу стручног већа кога чине васпитачи свих предшколских група и актива васпитача при школама на нивоу града. Овај вид стручног усавршавања подразумева дискусије и анализе свих димензија програма са циљем размене, изградње заједничког разумевања, увођење промена и грађење културе у складу са вредностима концепције садржане у „Годинама узлета“.

9. ПЛАН САМОВРЕДНОВАЊА

Да би остварили везу са почетком имплементације нових Основа програма предшколског васпитања и образовања, применом нових стандарда квалитета, –

користећи као ослонац и Правилник о стандардима компетенција за професију васпитача и његов професионални развој, потребно је као прво вредновати у којој мери је физичка средина подстицајна за учење и развој деце (2020/2021.). И током 2021/2022. године процес самовредновања пратиће имплементацију нових Основа предшколског васпитања и образовања кроз област Професионална заједница учења. Процес самовредновања одвијаће се по етапама континуирано у другој половини радне године, упоредо са осталим активностима предвиђеним годишњим планом.

10. ПРАЋЕЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ ОСТВАРИВАЊА ПРИПРЕМНОГ ПРЕДШКОЛСКОГ ПРОГРАМА ШКОЛЕ

- Међусобне посете васпитача школе активностима-хоризонтална евалуација
- Анкетирање родитеља. Анкетни упитници ће садржати тврдње (квалитете који би требало да одликују васпитно образовни рад васпитача као и његов однос и квалитет сарадње са родитељима.) чију ће тачност родитељи процењивати на скали од 1 до 5. На основу обраде прикупљених података формираће се укупни скор као показатељ својства које се мери. Резултати ће послужити за израду Акционог плана који се састоји од конкретних активности, што ће допринети побољшању васпитно образовног рада у сегментима који нису препознати као довољно присутни.

–ПРИОРИТЕТИ У НАРЕДНОМ ПЕРИОДУ

- Стварање квалитетнијих услова за живот и рад деце и запослених у школи ,
- Перманентно стручно усавршавање